FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	**Universitatea Babeş-Bolyai Cluj Napoca**
1.2 Facultatea	**Teologie Pastorală Greco-Catolică**
1.3 Departamentul	**Blaj**
1.4 Domeniul de studii	**Teologie**
1.5 Ciclul de studii	**Licenţă**
1.6 Programul de studiu / Calificarea	**Cleric/personal de cult/preot**

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**Drept Canonic Oriental 2 KLR0004**						
2.2 Titularul activităţilor de curs			**Conf. dr. William A. Bleiziffer**				
2.3 Titularul activităţilor de seminar			**Conf. dr. William A. Bleiziffer**				
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28

Distribuţia fondului de timp:	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe	10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren	10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri	40
Tutoriat	5
Examinări	4
Alte activităţi:	

3.7 Total ore studiu individual	69
3.8 Total ore pe semestru	125
3.9 Numărul de credite	5

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Asimilarea conceptelor prezentate în cursul anterior Drept Canonic Oriental 1 şi prezentarea şi asimilarea altora noi;
4.2 de competenţe	•

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Aula anului III
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	• Aula anului III

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	• Cunoaşterea şi înţelegerea principiilor specifice dreptului canonic, în materie de sacramente şi capacitatea de aplicare adecvată a canoanelor conform principiilor directoare ale Dreptului • Capacitatea de aplicare a unui limbaj juridic clar şi lipsit de echivocuri • Înţelegerea şi interpretare corectă a situaţiilor pastorale de aplicare a normelor liturgice şi în materie de administrare sacramentală conform principiilor: *salus animarum, mens iuris, valididas/liceitas.* • Posibilitate de creare a unor scenarii juridice şi capacitatea de rezolvare canonică a acestora prin aplicarea judicioasă a doctrinei canonice. • Utilizarea terminologiei şi a strategiilor pastorale, precum şi a metodologiilor utilizate în practica sacramentală. • Descrierea integrală şi în detaliu a terminologiei sacramentale şi utilizarea unui limbaj teologico-canonic specific. • Identificarea specificului aplicării dreptului sacramental, utilizând limbajul de specialitate şi ţinând cont de valenţa pastorală a acţiunii liturgice.

Competenţe transversale	• Planificarea şi organizarea resurselor umane în vederea eficientizării acţiunii pastoral/sacramentale în slujba Bisericii şi împlinirea ţelurilor acesteia • Familiarizarea cu sarcinile de comunicare în mediul canonic, de promovare a dialogului, cooperării, colaborării şi interacţiunii sociale pentru rezolvarea situaţiilor canonice; • Conştientizarea nevoii de dezvoltare a abilităţilor de gândire critică, de creativitate şi inovare, iniţiativă, flexibilitate, adaptabilitate în interpretarea diferitelor realităţi juridice; • Executarea responsabilă a expertizelor legate de administrarea sacramentelor şi corelarea acestora cu situaţii pastorale concrete; • Exersarea abilităţilor de dezvoltare profesională şi personală pe tot parcursul vieţii prin exploatarea resurselor de informare şi comunicare oferite de noile texte legislative;

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Aprofundare studiului Dreptului canonic în materie de administrare sacramentală, ţinând cont de principiul *salus animarum* şi v*aliditas/liceitas*; • Crearea cadrului general de înţelegere şi aplicare justă a normei canonice
7.2 Obiectivele specifice	• Aprofundarea de către studenţi a domeniului dreptului canonic şi a situaţiilor pastoral/misionar/sacramentale specifice cadrului canonic; • Exploatarea şi exersarea cazurilor juridice concrete şi rezolvarea acestora prin aplicarea cazurilor paralele; • Dezvoltarea capacităţilor de interpretare a situaţiei canonico/pastorale, evaluarea judicioasă şi utilizarea canoanelor văzute în manieră globală, oferind astfel posibilitatea aplicării în mod eficient şi a acţiunii pastorale. • Interpretarea judicioasă a diferitelor scenarii pastoral/sacramentale şi rezolvarea acestora.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
CURS 1. Titlul XVI. *De culto divino*. Introducere.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 2. Botezul	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 3. Sf. Mir, Divina Euharistie. Ungerea bolnavilor.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h

CURS 4. Penitenţa	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 5. Sfânta hirotonire.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 6. Căsătoria. Introducere. Competenţa Bisericii. Grija pastorală	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 7. Impedimente. Dispense.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 8. Căsătorii mixte. Licenţe.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 9. Consensul matrimonial. Vicii de consens.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 10. Forma de celebrare a căsătoriei.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 11. Convalidarea căsătoriei.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 12. Separarea soţilor.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 13. Cazuistică	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h
CURS 14. Chestiuni de drept particular.	Prezentarea, explicaţia, dialogul, problematizarea, exerciţiul	2 h

Bibliografie

1. Bleiziffer William A., *Codul Canoanelor Bisericilor Orientale, Drept Matrimonial*, Note de curs „ad usum privatum auditorium" Blaj, 2011-2012.
2. Bleiziffer William A., Curs de drept canonic oriental (II), *Titlul X, De Clericis, Titlul XVI, De culto divino et praesertim de sacramentis* (ediţie provizorie, note de curs), Blaj, 2002.
3. Bleiziffer William A., *Alcune considerazioni riguardanti il diritto canonico particolare stabilito o da stabilire dai sinodi delle Chiese "sui iuris" o con l`intevento della Santa Sede.*
4. Studia Universitatis Babeş-Bolyai, an XLVII, nr. 3, Oradea, 2002, pp. 5-54. Bleiziffer William Alexandru, *Culto divino e disciplina dei sacramenti, considerazioni canoniche*, Ed. Aeternitas, Alba Iulia, 2003.
5. Bleiziffer William A., *Ius Ecclesiae – bono spirituali Hominum. Interferente canonice,* Editura Galaxia Gutenberg, 2010.
6. Bleiziffer William A., *Studi Canonice. Implicații intra și extra ecleziastice,* Editura Galaxia Gutenberg, 2010.
7. Bleiziffer William A., *Impedimenti matrimoniali e disciplina delle dispense nel Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium,* în actele simpozionului Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Teologie Greco-Catolică, *Ecclesiology Today, - The Meaning of a World in Crisis* -, Oradea Romania), 8th-10th October, 2020.
8. Bleiziffer William A., *Once again about the obligation to prepare the sacrament of marriage (Ancora sull'obbligo della preparazione del sacramento del matrimonio),* CCI 5, în I. Boldea, C. Sigmirean, D.-M. Buda, The challenges of communication. Contexts and Strategies in the World of Globalism; History, Political Sciences, International Relations, "Arhipelag XXI" Press, Tîrgu Mureş, 2018 Tîrgu Mureş, 17-32. ISBN: 978-606-8624-00-6 https://old.upm.ro/cci/?pag=CCI-05/vol05-Hpi
9. Bleiziffer William A., *Unele aspecte teologico-canonice referitoare la obligativitatea pregătirii sacramentului căsătoriei în CCEO,* în Buzalic A., Luncan C. D., Popescu M. I. (editori), *Identitate națională și spirit european,* Presa Universitară Clujeana, 2018, 63-88. ISBN 978-606-37-0562-5 http://editura.ubbcluj.ro/www/en/ebooks/authors_d.php?ida=573 format fizic în Buzalic A., Popescu M. I. (editori), *Identitate națională și spirit european,* Logos '94, Oradea 2018, 63-88. ISBN 978-973-8479-28-9
10. Bleiziffer William A., *De culto divino et presertim de sacramentis: scurtă analiză a izvoarelor canonice ale bisericii greco-catolice române din codex canonum ecclesiarum orientalium,* în Iulian Boldea, Cornel Sigmirean, Dumitru Buda (Editors), *Paths of communication in postmodernity*, Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2020, 16-43, ISBN 978-606-8624-00-6, http://asociatia-alpha.ro/conf.php?conf=cci
11. Bleiziffer William A., *Il culto dei santi, delle sacre icone o delle immagini e delle reliquie: aspetti disciplinari e teologici*, Theologos, theological revue, 2/2018, ročník XX, Presov, 2018, p. 12-28. ISSN 1335 – 557 ERIH PLUS https://www.unipo.sk/public/files/GTF/2018/Theologos/Theologos2018_2.pdf
12. *Codul Canoanelor Bisericilor Orientale*, ediţie pro manuscripto, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002.
13. Conciliul Ecumenic Vatican II, Traducerea Arhiepiscopiei Romano-Catolice, Nyiregyhaza, 1990.
14. *Conciliul provincial al Treilea al Provinciei Bisericeşti greco-catolice ţinut la anul 1900*, Blaj 1906.
15. *Conciliul Provincial Primu alu Provinciei Basericesci greco-catolice tienutu la anulu 1872*, Blasiu 1882.
16. *Conciliul Provincial Secundu al Provinciei Bisericeşti greco-catolice ţinut la anul 1882*, Blaj 1885.
17. Congregaţia pentru Bisericile Catolice, *Instrucţiune pentru aplicarea normelor liturgice ale Codului Canoanelor Bisericilor Orientale*, Libreria Editrice Vaticana, 1996.
18. Dimitri Salachas, *Il sacramento del matrimonio nel Nuovo Diritto canonico delle Chiese Orientali*, EDB, 1994.
19. Ioan Marcu, *Teologie pastorală,* vol. II, Blaj, 1906.
20. Nicolae Flueraş, *Uzul Sacramentelor,* Blaj, 1932.
21. Pinto P. V., (a cura di), *Commento al Codice dei canoni delle Chiese Orientali,* Studium Romanae Rotae, Corpus Iuris Canonici II, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2001.
22. Zuzek Ivan, *Index analiticus Codicis Canonum Ecclesiarum Orientalium*, *KANONIKA 2*, Pontificium Istitutum Orientalium Studiorum, Roma, 1992.

	Metode de predare	Observaţii

8.2 Seminar / laborator		
Administrarea sacramentelor între liceitate şi validitate.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Administrarea sacramentelor *in periculo mortis*.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Sacramentele iniţierii creştine.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Ministrul sacramentelor: ministru ordinar, ministru extraordinar.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Impedimentele matrimoniale.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Forma de celebrare a căsătoriei.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Chestiunea liturgică în CCEO.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Administrarea sacramentelor de către miniştrii acatolici.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Administrarea sacramentelor acatolicilor.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Sacramentul spovezii.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Matricole şi registre parohiale pentru consemnarea administrării sacramentelor.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Sfânta hirotonire: ministrul şi subiectul administrării sacramentului.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Administrarea sacramentelor în condiţii excepţionale.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Căsătoria: impedimente, forma de celebrare a căsătoriei, vicii de consens.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Căsătoriile mixte.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	
Orice altă temă, după consultarea prealabilă a profesorului.	Discutii, Studiul de caz, Exerciţiul,	

Bibliografie

1. AA.VV. *Il sacramento del matrimonio nel Codice dei Canoni delle Chiese Orientali,* Libreria editrice Vaticana, 1994.
2. *AAS* 82 [1990], 1061-1353; EV 12/695-887; PONTIFICIUM CONSILIUM DE LEGUM TEXTIBUS INTERPRETANDIS, *Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium, Auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus, Fontium annotatione auctus,* Libreria editrice Vaticana, 1995.
3. Alois Bişoc, *Sacramentele, semnele credinţei şi harului*, Editura Sapientia, Iaşi, 2001.
4. Bleiziffer W., *Curs de drept canonic pentru anul IV*, note de curs, ITU – Blaj, 2018.
5. Bleiziffer William Alexandru, *Culto divino e disciplina dei sacramenti, considerazioni canoniche*, Ed. Aeternitas, Alba Iulia, 2003.
6. Bleiziffer William Alexandru, *Ius Ecclesiae – bono spirituali Hominum. Interferenţe canonice,* Editura Galaxia Gutenberg, 2010.
7. Bleiziffer William Alexandru, *Studi Canonice. Implicaţii intra şi extra ecleziastice,* Editura Galaxia

Gutenberg, 2010.
8. Chirvariu Vasile, *Drept matrimonial,* Oradea, 1933.
9. *Codex Iuris Canonici,* publicat la 25 ianuarie 1983, în *AAS* [1983]; EV 8/637-1089; Traducere în limba română (pro manuscripto) *Codul de drept canonic,* Iaşi, 1995.
10. *Conciliul Ecumenic Vatican II,* Traducerea Arhiepiscopiei Romano-Catolice, Nyiregyhaza, 1990.
11. Congregaţia pentru Bisericile Catolice, *Instrucţiune pentru aplicarea normelor liturgice ale Codului Canoanelor Bisericilor Orientale,* Libreria Editrice Vaticana, 1996.
12. Don Novello Pederzini, *Sacramentul Iertării,* Editura Serafica, Roman, 2003.
13. Feliciani G, *Le basi del diritto canonico*, Società editrice Mulino, Bologna, 1995².
14. Floca Ioan, *Canoanele Bisericii Ortodoxe,* Voll. I-II, Sibiu, 1998.
15. Salachas D., *Istituzioni di diritto canonico delle Chiese catoliche orientali,* Edizioni Dehoniane Bologna, 1993.
16. Ghirlanda G., *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione – Compendio di diritto eccelsiale,* Milano-Roma, 1993², p. 356.
17. Hünerman Peter (sub îngrijirea lui), *Enchiridion Symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum* (ediţie bilingvă), Edizioni Dehoniane Bologna, 1996².
18. Isidor Mărtincă, *Sacramentele Bisericii Catolice,* voll. I-II, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice de Bucureşti, 2003.
19. Mircea Manu, *Dumnezeu sfinţeşte prin sacramente. Discurs dogmatic. Voll. I+II*, Editura Napoca Star, Cluj Napoca, 2005.
20. Mitrofan Ioan, Sacramentele,
21. Motu Proprio *Matrimonia mixta,* EV 3/2244.
22. Nedungatt G., *Presentazione del CCEO,* în EV 12/1990, pp. 889-914.
23. Pinto P. V., (a cura di), *Commento al Codice dei canoni delle Chiese Orientali,* Studium Romanae Rotae, Corpus Iuris Canonici II, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2001.
24. Prader J., *Il matrimonio in Oriente e Occidente,* „KANONIKA" 1, PIO, Roma, 1992.
25. Prader J., *La legislazione matrimoniale latina e orientale,* Edizione Dehoniane Bologna, 1993.
26. Protos Nicodim Mândiţă, *Îndreptar pentru spovedanie*, Editura Agapis, Bucureşti, 2001.
27. Salachas D., *Il sacramento del matrimonio nel Nuovo Diritto canonico delle Chiese Orientali,* EDB, 1994.
28. Žužek I., *Incidenza del "Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium" nella storia moderna della Chiesa universale*, în «Understanding the Eastern Code», Roma 1997.

Enciclici şi alte documente magisteriale

29. Ecclesia de Eucharistia.
30. Redemptoris sacramentum (Instrucţiune asupra unor lucruri care trebuiesc observate sau evitate referitor la Sfânta Euharistie).
31. Misericordia Dei (Sacramentul Spovezii)
32. Reconciliatio et Paenitentia.
33. Famiglia, matrimonio e „unioni di fatto". (în curând în rom. Urmăreşte apariţia)
34. Familiaris consortio. (rom.).
35. Preparazione al sacramento del matrimonio.
36. La preparazione dei fidanzati al matrimonio e alla famiglia.
37. Scrisoarea Papei Ioan Paul II către familii (rom.).
38. Humanae vitae (rom.).
39. Circa la recezione dell'eucaristia da parte di fedeli divorziati risposati.
40. Carta drepturilor familiei. (rom.)

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conţinutul disciplinei face parte din programul de formare teologico-pastorală care oferă studenţilor seminarişti posibilitatea formării şi fixări competenţelor juridice specifice pentru administrarea sacramentelor şi care acordă absolvenţilor posibilitatea interpretării şi aplicării

corecte a normei canonice in materie liturgico-sacramentală.
- Oferă posibilitatea activării în structurile juridice ale Bisericii în calitate de consilieri, experţi sau oficiali ai Tribunalelor ecleziastice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	participarea activă la discuţii	Observaţia şi notarea	10%
	Examen final	Observaţia şi notarea	50%
10.5 Seminar/laborator	Realizarea unui seminar	Observaţia şi notarea	20%
	Prezentarea seminarului	Observaţia şi notarea	20%
10.6 Standard minim de performanţă			
Dobândirea unui pachet relativ avansat de cunoştinţe teoretice specifice dreptului canonic şi capacitatea de aplicare corectă a acestora în cazuri concrete. Relaţionarea cunoştinţelor asimilate la alte ştiinţe teologice.			

Data completării

1 octombrie 2020

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....